

տիտղոսն էր կրում: Ծերուկթեան հասակում Որսորդը թողեց այդ պաշտօնը եւ նրա փոխարէն կատարում էր նրա փեսան՝ Ֆարհատը:

Որսորդը վերջը որդեգրեց Ֆարհատին եւ ամուսնացրեց իր դստեր՝ Մարօի հետ: Ֆարհատի մանկութեան ընկերուհին այժմ նրա կինն էր:

Այսօր Որսորդի տան դռան հանդէպ, հրապարակի վրայ, կանգնեցրած է նրա ձիաների երամակը: Ձիաների ամէն մէկի ետեւից ձախ ազդրի վրայ դրած է Որսորդի դրոշմը՝ հայոց ՌՅ տառը: Նժոյգները խրխնջում են, դափր են հատանում, փոշի են բարձրացնում, եւ ձիապանները հազիւ կարողանում են զսպել նրանց, Ֆարհատը սակարկութիւն է անում պարսկաստանցի վաճառականների հետ, որ եկել են նրանից ձիաներ գնելու: Նրա կինը, գեղեցիկ Մարօն, երեխան գրկում, կանգնած է լուսամուտի մօտ, այնտեղից նայում է ամուսնու վրայ: Ծերունի Որսորդը, նստած տան դռան մօտ, տոնալէս հիացած նայում է, թէ ինչպէ՛ս Ֆարհատը խօսում է վաճառականների հետ, ինչպէ՛ս բացատրում է նժոյգների իւրաքանչիւրի արժանաւորութիւնը: Վիթխարի Մըհէն, Որսորդի տան հին հաւատարիմը, այժմ ալեւորած մագերով, տակաւին չէ կորցրել իր վաղեմի հերթուլետեան ուժը: Նա բարկացած է անհանգիստ նժոյգների վրայ: «Ի՛նչ սատանայ մտաւ ձեր պինչը... ասում է նա ձիաներին եւ պարանը ձգում է մի տրմուզ քուռակի պարանոցը, որ շատ է զայրացնում նրան: Մըհէն այժմ Որսորդի ձիապանների գլխաւորն էր, այդ պաշտօնը բաւական հպարտացնում էր նրան: Ֆարհատը վերջացրեց սակարկութիւնը եւ, ոսկիների քսակը ձեռին, ուրախ եւ գոհ տուն մտաւ:

– Քանի՞ հատ գնեցին, – հարցրեց Որսորդը:

– Զինգ հատ, – պատասխանեց Ֆարհատը:

– Այդքան խօսակցութիւն հի՛նգ ձիու համար:

– Նրանք մեր ձիաները շատ թանկ են գտնում:

– Լաւ բանը լաւ գին կունենայ, – նկատեց Որսորդը: – Թող գնան ամբողջ գաւառը ման գան, եթէ մեր ձիաների հատը գտնելու լինեն, ես ձրի կը տամ:

Ներս մտաւ Մըհէն:

– Առ, Մըհէ, – ասաց Ֆարհատը, մեկնելով երկու հատ ոսկի: – Ես խոստացել եմ, որ ամէն անգամ, երբ ձի է վաճառում, քեզ մի պարգեւ տամ:

– Սատանան տանէ քո ոսկիները, – պատասխանեց նա հրաժարուելով. – թէ ուզում ես պարգեւ տայ, ինձ մի կտոր կաշի տուր, որ տրեխներս կարկատեմ: – Նա ցոյց տոռեց իր պատառոտած տրեխները: